

Bruselj, 6. november 2025
(OR. en)

14880/25

Medinstitucionalna zadeva:
2023/0012 (NLE)

SOC 723
EMPL 481

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Mnenje Odbora za zaposlovanje o izboljšanju obsega in ustreznosti zbiranja podatkov o socialnem dialogu na ravni Unije in nacionalni ravni – potrditev

V prilogi vam pošiljamo navedeno mnenje, da bi ga lahko Svet za zaposlovanje, socialno politiko, zdravje in varstvo potrošnikov (EPSCO) potrdil na seji 1. decembra 2025.

23. oktober 2025

Mnenje Odbora za zaposlovanje

Izboljšanje obsega in ustreznosti zbiranja podatkov na ravni Unije in nacionalni ravni o socialnem dialogu, vključno s kolektivnimi pogajanja, za spremljanje izvajanja priporočila Sveta o krepitvi socialnega dialoga v Evropski uniji

UVOD

1. **Socialni dialog je eden od osrednjih elementov modela socialnega tržnega gospodarstva Evropske unije, ki je vgrajen v načelo 8 evropskega stebra socialnih pravic.** Socialni dialog na vseh ravneh, tudi na evropski in nacionalni ter medsektorski in sektorski ravni, našim trgom dela in našim gospodarstvom zagotavlja prilagodljivost, potrebno za soočenje z izzivi in priložnostmi, pred katerimi se je znašla Evropa, kot so razogljičenje, digitalizacija in demografski prehod. Tako Evropska komisija – na podlagi političnih smernic predsednice Ursule von der Leyen (2024–2029) – kot Svet – na podlagi smernic za politike zaposlovanja držav članic – sta mnenja, da so socialni dialog in kolektivna pogajanja ključnega pomena za zagotavljanje gospodarske konkurenčnosti in socialne pravičnosti, ter sta jih uvrstila na vrh svojih prednostnih nalog. Komisija, belgijsko predsedstvo v imenu Sveta in evropski socialni partnerji so poleg tega v tristranski izjavi iz Val Duchessa z dne 31. januarja 2024 obnovili svojo zavezanost nadaljnji krepitvi socialnega dialoga. Vloga socialnega dialoga je poudarjena tudi v izjavi iz La Hulpe iz leta 2024 o prihodnosti evropskega stebra socialnih pravic¹. 5. marca 2025 pa so Komisija in medsektorski socialni partnerji na ravni EU podpisali nov pakt za evropski socialni dialog, s katerim naj bi zagotovili, da bo konkurenčnost EU v prihodnosti tesno povezana s kakovostnimi delovnimi mesti in z delovno silo, opremljeno s pravimi spretnostmi.

¹ V imenu 25 držav članic jo je podpisala Kraljevina Belgija.

2. **Priporočilo Sveta C/2023/1389 z dne 12. junija 2023 o krepitvi socialnega dialoga v Evropski uniji je prvi pravni instrument v pravnem redu EU, ki je v celoti namenjen socialnemu dialogu.** Vsebuje smernice za države članice o tem, kako zagotoviti okolje, ki omogoča dvostranski in tristranski socialni dialog, vključno s kolektivnimi pogajanjmi, na vseh ravneh tako v javnem kot v zasebnem sektorju, in sicer v razmerah, ko se je delež delavcev, zajetih s kolektivnimi pogodbami, med letoma 2000 in 2019 zmanjšal za deset odstotnih točk (s 66 % na 56 %²). Njegove določbe so bile oblikovane tako, da spoštujejo nacionalne tradicije in avtonomijo socialnih partnerjev, hkrati pa državam članicam med drugim priporočajo, naj zagotovijo posvetovanje s socialnimi partnerji glede zasnove in izvajanja ekonomskih, zaposlitvenih in socialnih politik ter omogočijo kolektivna pogajanja, na katerih bi naslovili tudi nove oblike dela ter netipične in nestandardne oblike zaposlitve.
3. **Odstavek 13 priporočila Sveta vsebuje poziv Odboru za zaposlovanje (EMCO), naj v posvetovanju z ustreznimi socialnimi partnerji preuči možnost izboljšanja obsega in ustreznosti zbiranja podatkov na ravni Unije in nacionalni ravni o socialnem dialogu, vključno s kolektivnimi pogajanjmi, kar bi bilo primerno za spremljanje izvajanja priporočila, ter Svetu predloži tozadevno mnenje.** Ob koncu leta 2023 so se člani in članice odbora EMCO dogovorili, da bodo njegovo skupino za kazalnike (EMCO IG) pooblastili za izvedbo pripravljalnega dela v skladu s pozivom iz priporočila. Po seminarju z naslovom „Podatki in statistični podatki o socialnem dialogu, vključno s kolektivnimi pogajanjmi“, ki ga je EMCO IG organizirala marca 2024, je med decembrom 2024 in majem 2025 – ob sodelovanju evropskih medsektorskih socialnih partnerjev – razpravljala o vzvodih politike, preučila obstoječe vire podatkov in opredelila potrebe po morebitnih izboljšavah pri zbiranju podatkov. To mnenje bi moralo na koncu služiti optimizaciji rednega spremljanja izvajanja priporočila v okviru dejavnosti večstranskega nadzora, ki jih izvaja EMCO v sklopu evropskega semestra.

² [Zbirka podatkov OECD/AIAS o institucionalnih značilnostih sindikatov, določanju plač, intervencijah in socialnih paktih \(ICTWSS\).](#)

4. **V nizu 14 vzvodov politike, ki je priložen temu mnenju in temelji na pripravljalnem delu EMCO IG, so upoštevane določbe priporočila v obliki, prilagojeni za opredelitev informacij, potrebnih za spremljanje njegovega izvajanja.** Predlagani vzvodi politike so bili opredeljeni zato, da se ugotovi, ali in kako se posebne določbe priporočila upoštevajo v nacionalni zakonodaji ali praksi in/ali drugih ustreznih ukrepih ali mehanizmih politike, ki so jih sprejele države članice. „Vrednosti“, povezane z vzvodi politike, so na splošno sestavljene iz kratkih informacij o obstoječih nacionalnih okvirih.

SPLOŠNE UGOTOVITVE

5. **Trenutno stanje zbiranja podatkov o socialnem dialogu in kolektivnih pogajanjih kaže na vrzeli, zlasti z vidika primerljivosti podatkov med državami članicami.** Obseg in ustreznost zbiranja podatkov bi bilo mogoče izboljšati ter tako zagotoviti dolgoročno učinkovito spremljanje priporočila z uporabo ažurnih, natančnih in doslednih podatkov. V ta namen bi bilo treba določiti ustrezno področje uporabe za zbiranje relevantnih podatkov na ravni Unije in nacionalni ravni, pri tem pa potrebno pozornost nameniti zagotavljanju primerljivosti izbranih podatkov in časovne kontinuitete serij podatkov ter hkrati ohranjati nizko upravno breme.
6. **Obstaja splošno soglasje, da je mogoče izboljšave pri zbiranju podatkov doseči brez znatnega povečanja upravnega bremena zaradi novih zahtev za države članice glede poročanja.** V skladu s sklepom odbora EMCO iz septembra 2025 o spremljanju izvajanja priporočila s prestrukturiranim pregledom socialnega dialoga, ki bo od leta 2026 dalje potekal vsaki dve leti, se v tem mnenju predlaga uporaba prihodnjih pregledov, da bi se postopno okrepila tudi dokazna podlaga o socialnem dialogu. Ta pristop bi omogočil koriščenje obstoječih kvantitativnih informacij o pokritosti s kolektivnimi pogajanjmi ter gostoti sindikatov in organizacij delodajalcev, hkrati pa bi se oprl na bogate kvalitativne podatke (ki so že na voljo) o socialnem dialogu in kolektivnih pogajanjih.

7. **Analizo in merjenje napredka v zvezi z razsežnostmi politike iz priporočila bo v večini primerov verjetno učinkoviteje izvesti z uporabo kvalitativnih kazalnikov**, saj priporočilo zajema različne razsežnosti politike, ki prispevajo k oblikovanju okolja, ki omogoča socialni dialog in kolektivna pogajanja, ki pa jih ni vedno mogoče izmeriti kvantitativno. Priporočilo zlasti:

- a) vključuje politične smernice, namenjene jamčenju temeljnih pravic in svoboščin, potrebnih za omogočanje socialnega dialoga in kolektivnih pogajanj kot tudi za zaščito delavcev, delodajalcev ter njihovih organizacij in predstavnikov;
- b) ponovno poudarja potrebo po zagotovitvi ustrezne institucionalne podpore, ki bo spodbujala ploden socialni dialog ter učinkovito vključevanje socialnih partnerjev v oblikovanje in izvajanje ustreznih politik;
- c) navaja načela, ki se uporabljajo za ključne razsežnosti, kot so postopki za priznanje in reprezentativnost ter postopki sprave, mediacije ali arbitraže;
- d) vključuje politične smernice o dostopu socialnih partnerjev do vseh ustreznih informacij za učinkovito sodelovanje v kolektivnih pogajanjih in do ustrezne podpore za krepitev zmogljivosti;
- e) določa cilj višje ravni učinkovite pokritosti s kolektivnimi pogajanja, ki temelji na omogočanju le-teh na vseh ustreznih ravneh ob hkratnem spodbujanju usklajevanja med temi ravnmi;
- f) poudarja, kako pomembno je v sedanjih razmerah digitalnega, zelenega in demografskega prehoda prilagajati izvajanje teh načel politike novemu svetu dela.

OPTIMIZACIJA OBSTOJEČIH VIROV PODATKOV

8. **Z zbiranjem podatkov za namene spremljanja priporočila bi bilo treba zagotoviti optimalno ravnovesje med potrebo po zadostnih najnovejših informacijah in potrebo po čim večjem zmanjšanju morebitnega dodatnega upravnega bremena.** Ob upoštevanju tega se lahko predlagani vzvodi politike v veliki meri dokumentirajo na podlagi optimizirane uporabe obstoječih podatkov. Takšno optimizacijo bi morali usmerjati dve načeli. Prvič, za zagotavljanje informacij o vzvodih politike bi bilo treba uporabljati obstoječe vire podatkov, kadar so na voljo, s čimer bi se izognili potrebi po zbiranju novih podatkov. In drugič, v največji možni meri bi bilo treba uporabiti podatke, ki so že bili zbrani v okviru drugih poročanj.
9. **Med obstoječe vire podatkov, ki se štejejo za pomembne za namene spremljanja priporočila, spadajo zbirke podatkov iz tega odstavka. Preglednica v prilogi vsebuje podroben pregled vzvodov politike, ki jih zajemajo.**
- a) Zbirka podatkov OECD/AIAS o institucionalnih značilnostih sindikatov, določanju plač, intervencijah in socialnih paktih (ICTWSS) se šteje za posebej relevantno za oceno spoštovanja svobode združevanja in kolektivnih pogajanj, ravni institucionalne podpore socialnemu dialogu, kakovosti okvirov, ki omogočajo kolektivna pogajanja, ter stopenj pokritosti s kolektivnimi pogajanjmi (t. i. vzvodi politike A, E, J, K).
 - b) Pomembne dodatne informacije so zagotovljene v pravni zbirki podatkov MOD o odnosih med delodajalci in delojemalci (IRLex) ter v zbirki podatkov o nacionalni zakonodaji o delu, socialni varnosti in s tem povezanih človekovih pravicah (NATLEX). Ti zbirki podatkov dopolnjujeta podatke OECD/AIAS v zvezi s točkami iz prejšnjega odstavka. Poleg tega omogočata oceno jamstev neodvisnosti, zagotovljenih socialnim partnerjem, njihovega dostopa do ustreznih informacij za sodelovanje v socialnem dialogu, postopkov za priznanje in reprezentativnost, ki zadevajo določanje, priznavanja njihove vloge v strukturah in procesih socialnega dialoga ter obstoja sistemov za uveljavljanje kolektivnih pogodb (t. i. vzvodi politike A, B, C, E, G, H, I, J, L).

- c) Poročila Eurofounda o vključenosti socialnih partnerjev v oblikovanje politik, vključno z evropskim semestrom, vsebujejo relevantne podatke o institucionalnih podpornih ukrepih, njihovi uporabi pri oblikovanju politik EU in obstoju mehanizmov sprave, mediacije ali arbitraže (vzvodi politike E, F, I).
- d) Viri, ki so na voljo v Komisiji, vključujejo zbirko besedil o socialnem dialogu, kazalnike financiranja iz ESS+ in podatke o financiranju socialnih pravic v podporo socialnemu dialogu ter vsebujejo informacije o izvajanju sporazumov, sklenjenih na ravni EU, in o uporabi sredstev EU v podporo socialnemu dialogu (vzvod politike N).

10. **Obstoječe nabore podatkov iz prejšnjega odstavka bi bilo treba dopolnjevati brez vzpostavitve novih obremenjujočih postopkov poročanja.** Države članice lahko – v posvetovanju s svojimi nacionalnimi socialnimi partnerji – najboljše zagotavljajo jedrnate in informativne opise ustreznih vzpostavljenih nacionalnih okvirov, ukrepov in mehanizmov. S seznama ukrepov, ki jih morajo v zvezi z izvajanjem priporočila v skladu z odstavkom 11 priporočila predložiti države članice do 7. decembra 2025, je razvidno, kako se lahko takšna izmenjava informacij prožno organizira. To je namreč izvedljivo s ponovno uporabo informacij, ki so že bile zbrane v okviru drugih poročanj. Države članice se lahko zlasti oprejo na postopke poročanja, ki izhajajo iz izvajanja že obstoječih instrumentov EU. Poleg tega bi se lahko oprle na poročanja in ponovno uporabile prispevke, vzpostavljene v drugih institucionalnih okvirih (npr. OECD, MOD).
11. **Vire podatkov, ki jih zagotavljajo socialni partnerji na evropski in nacionalni ravni, bi bilo treba izkoristiti v celoti.** To velja tudi za podatke, ki se izmenjujejo v okviru posvetovanj z nacionalnimi organi. Na evropski ravni bi morala Komisija in EMCO, vsak v svoji vlogi, upoštevati tudi informacije o ustreznih ukrepih politike, povezanih z izvajanjem priporočila, ki jih sporočijo socialni partnerji.

IZVAJANJE UČINKOVITEGA, NA DOKAZIH TEMELJEČEGA SPREMLJANJA

12. **Učinkovito, na dokazih temelječe spremljanje socialnega dialoga in kolektivnih pogajanj po vsej Evropski uniji bi se moralo opirati na naslednja načela:** izboljšanje primerljivosti obstoječih podatkov, izboljšanje kakovosti obstoječih priznanih zbirk podatkov, vključno s prispevanjem k okrepitvi tistih zbirk, ki jih vzdržujeta MOD in OECD, ter jasno strukturiran pregled socialnega dialoga na podlagi priporočila Sveta.
13. **Povečanje primerljivosti podatkov je pomemben korak k analizi kakovosti na evropski ravni.** Komisija bi lahko preučila možnost tonamenskega tesnega sodelovanja z ustreznimi agencijami EU. K takšnim analizam bi lahko prispevala Mreža za analizo in spodbujanje socialnega dialoga EU, ki jo je januarja 2025 ustanovil Eurofound in ki daje koristen prispevek k pregledom socialnega dialoga odbora EMCO. Navsezadnje bi bila takšna podpora koristna tudi pri oceni ukrepov, sprejetih v odziv na priporočilo, ki naj bi jo do 7. decembra 2029 pripravila Komisija v sodelovanju z državami članicami in socialnimi partnerji. Pregled in ocenjevanje bi morala vedno temeljiti na najnovejših informacijah.
14. **Enakomerna pokritost vseh držav članic z ustreznimi zbirkami podatkov MOD bi bila dobrodošel napredek.** To velja tako za NATLEX, tj. zbirko podatkov o nacionalni zakonodaji o delu, socialni varnosti in s tem povezanih človekovih pravicah, kot za IRLex, tj. pravno zbirko podatkov o odnosih med delodajalci in delojemalci. Obe zbirki podatkov sta koristna vira, ki sta na voljo v primerljivi obliki. Glede na to, da IRLex trenutno zajema le 14 držav članic EU, EMCO spodbuja države članice in Komisijo, naj tesno sodelujejo z MOD pri iskanju rešitev za razširitev njene pokritosti, tako da bi bile vanjo vključene vse države EU, in zagotavljanje rednih posodobitev, pri tem pa osrednjo pozornost namenijo oddelkom, ki prinašajo dodano vrednost pri spremljanju priporočila.

15. **EMCO spodbuja države članice in Komisijo, naj tesno sodelujejo z OECD, da bi ohranili in po potrebi razširili ustrezno zbirko podatkov OECD/AIAS, saj se pojavljajo nove oblike soodločanja delavcev** (npr. članstvo v upravnih odborih, udeležba pri dobičku). To zlasti velja za zbirko podatkov o institucionalnih značilnostih sindikatov, določanju plač, intervencijah in socialnih paktih (ICTWSS), ki je ključni vir podatkov o socialnem dialogu. Temeljne spremenljivke (npr. pokritost s kolektivnimi pogajanj, gostota sindikatov in organizacij delodajalcev ter kvalitativne informacije o pravicah, socialni pakti in sporazumi ter ravni kolektivnih pogajanj in njihovo usklajevanje) so posodobljene vsaki dve leti, popolna posodobitev, vključno s profili držav, pa se izvede vsaka štiri leta. Na ta način se zagotovi, da je spremljanje ključnih razsežnosti kolektivnih pogajanj in socialnega dialoga stabilno in primerljivo.
16. **Izboljšano zbiranje podatkov bo prispevalo k optimiziranemu pregledu socialnega dialoga. EMCO v skladu z odstavkom 14 priporočila ob podpori Komisije pripravlja prestrukturiran pregled, s katerim bo zagotovljeno tudi ustrezno spremljanje priporočila Sveta.** Cilj je zagotoviti, da bi se o izzivih, značilnih za posamezne države, v zvezi s socialnim dialogom obširneje razpravljalo v sklopu dejavnosti večstranskega nadzora EMCO v okviru evropskega semestra, skupaj s poglobljenim spremljanjem določb priporočila, in sicer od leta 2026 naprej. S pregledom bi lahko opredelili relevantne vrzeli in napredek politike ter dobre prakse politike, ki bi jih bilo vredno razširjati, da bi se izboljšal socialni dialog po vsej EU, in to po racionaliziranem in poenostavljenem postopku.

17. **V zvezi z možnimi izboljšavami zbiranja podatkov, navedenimi v prilogi, EMCO poziva države članice, naj ob tesnem posvetovanju s svojimi nacionalnimi socialnimi partnerji sprejmejo postopne ukrepe za okrepitev dokazne podlage o socialnem dialogu, pri čemer naj se oprejo na vse, kar je že na voljo na nacionalni ravni.** Take izboljšave bi lahko bile postopne – začeli bi z informacijami, ki jih je treba v okviru poročanja o izvajanju priporočila Sveta predložiti do decembra 2025, in nadaljevali vse do ocene Komisije leta 2029. V zvezi s tem bosta pregleda socialnega dialoga, ki ju bo EMCO organiziral v letih 2026 in 2028, pomembna mejnika za oceno doseženega napredka in lažjo izmenjavo izkušenj med državami članicami pri izboljšanju zbiranja podatkov na nacionalni ravni. Prizadevanja bi morala ostati sorazmerna s pričakovanimi analitičnimi koristmi in preprečiti nastanek nepotrebnih bremen poročanja ter zagotoviti, da napredek ostane smiseln in izvedljiv.

18. Priloga – Celovita preglednica vzvodov politike s podrobnim pregledom uporabnih obstoječih virov in priporočenih izboljšav zbiranja podatkov

Vzvod politike	Določbe priporočila	Metoda ocenjevanja Obstoječi viri in priporočene izboljšave zbiranja podatkov
A) Narava pravil in mehanizmov, s katerimi se zagotavlja spoštovanje svobode združevanja in kolektivnih pogajanj, tj.: – zaščita delavcev, delodajalcev, članov organizacij socialnih partnerjev ter predstavnikov obeh strani pred vsemi ukrepi, ki bi jim lahko škodovali, vključno z negativnimi posledicami za njihovo zaposlitev – zagotavljanje avtonomije socialnih partnerjev in svobode pogajalskih strani pri odločanju o vprašanjih, o katerih se bodo pogajale	(1) (a), (5) in (8) (b)	<u>Uporaba obstoječih virov:</u> - Raven varstva svobode združevanja in kolektivnih pogajanj: uporaba podatkov iz zbirke podatkov OECD/AIAS o institucionalnih značilnostih sindikatov, določanju plač, intervencijah in socialnih paktih (ICTWSS) (oddelek A/pravice). - Ukrepi za zaščito delavcev, delodajalcev, njihovih organizacij in predstavnikov: sumaren izvleček iz pravne zbirke podatkov MOD o odnosih med delodajalci in delojemalci (zbirka podatkov IRLex) (oddelek 3 o zakonodajni zaščiti). - Dodatni vir za nacionalno zakonodajo o delu in socialni varnosti ter s tem povezano zakonodajo o človekovih pravicah: zbirka podatkov MOD o nacionalni zakonodaji o delu in socialni varnosti ter s tem povezano zakonodajo o človekovih pravicah (NATLEX). - Opredelitev morebitnih opozoril o omejitvah področij, zajetih s kolektivnimi pogajanj: izvleček iz spremenljivk 63/73 (delavci) in 60/70 (delodajalci) iz kazalnika ciljev trajnostnega razvoja MOD 8.8.2 o svobodi združevanja in učinkovitem priznavanju pravice do kolektivnih pogajanj.
B) Narava ukrepov, s katerimi se zagotavlja neodvisnost sindikatov in organizacij delodajalcev, krepitev njihovih zmogljivosti in spodbujanje njihovega vključevanja v socialni dialog	(1) (b), (c) in (e) ter (10) (a), (b), (c), (d), (i)	<u>Uporaba obstoječih virov:</u> - Obstoječe pravno varstvo pred vmešavanjem: sumaren izvleček iz podatkov IRLex (oddelek 3.2). <u>Priporočena izboljšava zbiranja podatkov:</u> - Države članice bi lahko skupaj z nacionalnimi socialnimi partnerji na kratko opisale pozitivne ukrepe, namenjene izgradnji in krepitvi zmogljivosti in neodvisnosti socialnih partnerjev ter krepitvi vključevanja vseh strani v socialni dialog. To lahko med drugim zajema financiranje, logistično podporo,

		zagotavljanje usposabljanja ali pravnega in tehničnega strokovnega znanja, podporo krepitvi reprezentativnosti/članstva (neizčrpen seznam). Tovrstno iskanje podatkov je tudi poziv k opredelitvi najboljših praks.
C) Obstoje ukrepov in kanalov, s katerimi se socialnim partnerjem zagotavlja dostop do ustreznih informacij, potrebnih za sodelovanje v socialnem dialogu in kolektivnih pogajanjih	(1) (d) in (3)	<u>Uporaba obstoječih virov:</u> - Dostop socialnih partnerjev do informacij na ravni delovnega mesta: sumaren izveček iz zbirke podatkov IRLex (oddelek 5). <u>Priporočena izboljšava zbiranja podatkov:</u> - Države članice bi lahko skupaj z nacionalnimi socialnimi partnerji na kratko opisale ukrepe in kanale, ki obstajajo v državi članici, za dostop do informacij.
D) Prilagoditev pravil in ukrepov iz vzvodov politike od A do C digitalni dobi, novemu svetu dela (vključno z novimi in nestandardnimi oblikami dela), poštenemu in pravičnemu demografskemu in zelenemu prehodu ter enakosti spolov in enakim možnostim	(1) (f), (8) (a) ter (10) (e) in (f)	<u>Ni sistematičnih/primerljivih obstoječih virov</u> <u>Priporočena izboljšava zbiranja podatkov:</u> - Države članice bi lahko skupaj z nacionalnimi socialnimi partnerji na kratko opisale, kako so prilagodile svoja pravila in ukrepe, da ustrezajo razsežnostim, navedenim v vzvodu politike. To lahko med drugim vključuje spodbujanje kolektivnih pogajanj v okvirih, pomembnih za te razsežnosti, odpravo posebnih ovir za socialni dialog in kolektivna pogajanja v takih okvirih ter podporo prilagajanju dejavnosti socialnih partnerjev (neizčrpen seznam). Tovrstno iskanje podatkov je tudi poziv k opredelitvi najboljših praks, ki lahko ustvarijo podlago za plodno izmenjavo v prihodnosti.
E) Obstoje ukrepov za zagotavljanje ustrezne institucionalne podpore z namenom spodbujanja smiselne socialnega dialoga, zlasti mehanizmov, določenih v zakonodaji ali institucionalni praksi, ki zagotavljajo sistematično, učinkovito in pravočasno vključevanje socialnih partnerjev v oblikovanje in izvajanje politike zaposlovanja in socialne politike ter gospodarskih in drugih javnih politik	(1) (g) in (2)	<u>Uporaba obstoječih virov:</u> - Temeljni mehanizmi vključevanja: izveček iz podatkov IRLex (oddelek 4) in OECD/ICTWSS (oddelek „socialni pakti in sporazumi“) s seznamami dokumentiranih mehanizmov (z opredelitvijo njihove podlage: ustavna ali pravna podlaga ali praksa). Države članice lahko informacije dopolnijo. <u>Priporočena izboljšava zbiranja podatkov:</u> - Države članice bi lahko skupaj z nacionalnimi socialnimi partnerji na kratko opisale sistematičnost, učinkovitost in pravočasnost vključevanja socialnih partnerjev.

F) Pri uporabi ukrepov in mehanizmov iz vzvoda politike E so socialni partnerji sistematično, smiselno in pravočasno vključeni v okvir evropskega semestra	(2)	<u>Uporaba obstoječih virov:</u> - Uporaba zgoraj navedenih mehanizmov v okviru evropskega semestra: uporaba podatkov Eurofounda (študije o vključevanju socialnih partnerjev v oblikovanje politik – povezava do objave leta 2024) omogoča razvrstitev držav članic v naslednje kategorije: <u>*Ne:</u> Nacionalni/regionalni socialni partnerji niso vključeni v proces evropskega semestra <u>*Da:</u> Nacionalni/regionalni socialni partnerji so vključeni v proces evropskega semestra s privzeto uporabo mehanizmov, opredeljenih v okviru prejšnjega vzvoda politike. <u>*Da (ad hoc):</u> Socialni partnerji so vključeni v proces evropskega semestra prek ad hoc mehanizmov - Države članice lahko skupaj z nacionalnimi socialnimi partnerji na kratko dopolnijo informacije.
G) V okviru podelitve pravice do kolektivnih pogajanj: obstoj preglednih postopkov za priznanje in reprezentativnost, ki zadevajo določanje, na podlagi vnaprej določenih objektivnih meril, vzpostavljenih v posvetovanju s sindikati in organizacijami delodajalcev.	(4) (a)	<u>Uporaba obstoječih virov:</u> - Opredelitev in opis ustreznih postopkov: koncizen izvleček iz podatkov IRLex (oddelka 2.1.3 in 6.2.1/6.2.2 za merila in pravno podlago) (merila, postopki za opredelitev in pregled, datum zadnjega pregleda, posvetovanje s socialnimi partnerji v postopku). Države članice lahko informacije dopolnijo. - Oddelek D zbirke podatkov ICTWSS vsebuje stvarne informacije o svetih delavcev in zastopanosti delavcev v podjetju.

H) Obstoje pravil, ki zagotavljajo, da se v celoti priznava in spoštuje posebna vloga socialnih partnerjev v strukturah in procesih socialnega dialoga, zlasti, a) da se ne spodbujajo položaji sindikatov ali njihovih predstavnikov v podjetjih, v katerih so prisotni izvoljeni predstavniki delavcev, in b) da ni mešanja z drugimi oblikami dialoga, ki vključujejo širši krog deležnikov.	(4) (b) in (c)	<u>Uporaba obstoječih virov:</u> - V zbirki podatkov IRLex so na voljo omejene ustrezne informacije (oddelek 3 in oddelek 6.4 o varnosti sindikatov), ki niso tipične za zlorabe, opredeljene v določbi 4 priporočila. <u>Priporočena izboljšava zbiranja podatkov:</u> - Države članice bi lahko skupaj z nacionalnimi socialnimi partnerji na kratko opisale ukrepe, sprejete zaradi uporabe določb 4(b) in (c) priporočila (ključne veljavne določbe, pravna podlaga).
I) Brez poseganja v pravico do dostopa do upravnih in sodnih postopkov – obstoj in spodbujanje mehanizmov, ki so jih socialni partnerji vzpostavili za reševanje delovnih sporov, kot so sprava, mediacija ali arbitraž, s soglasjem obeh strani, da bi olajšali pogajanja in izboljšali uporabo kolektivnih pogodb, ter mediatorske funkcije, ki se lahko aktivira v primeru sporov med sindikati in organizacijami delodajalcev.	(6)	<u>Uporaba obstoječih virov:</u> - Opis obstoječih mehanizmov sprave, mediacije in arbitraže: koncizen izvleček iz podatkov IRLex (oddelka 7.1 in 7.2) - Primeri koristnih nacionalnih praks: Eurofound (2022) „Collective labour disputes in the EU“ (Kolektivni delovni spori v EU) (2022) <u>Priporočena izboljšava zbiranja podatkov:</u> - Države članice bi lahko skupaj z nacionalnimi socialnimi partnerji dopolnile informacije ali zagotovile najnovejše informacije o vzpostavitvi in uporabi mehanizmov sprave, mediacije in arbitraže, ki se uporabljajo za pogajanja o kolektivnih pogodbah in uporabo teh pogodb ter za primere sporov.
J) obstoj pravnega okvira in/ali okvira politike, katerega cilj je omogočiti kolektivna pogajanja na medsektorski in sektorski ravni ter na ravni podjetja, vključno s politikami in/ali ukrepi za usklajevanje med temi ravnmi.	(7)	<u>Uporaba obstoječih virov:</u> - Ravni kolektivnih pogajanj in njihovo usklajevanje: uporaba podatkov OECS/ICTWSS (oddelek B „Določanje plač“/pododdelek „Centralizacija in organizacija pogajanj na več ravneh“) – to je specifično za določanje plač, vendar se lahko uporabi kot približek/kazalnik. Spremenljivke v oddelku B omogočajo tudi spremljanje razvoja kolektivnih pogajanj na vseh ravneh in spodbujajo usklajevanje med temi ravnmi in znotraj njih.

		- Dopolnilne informacije o pravnih učinkih kolektivnih pogodb in njihovem podaljšanju: sumaren izvleček iz oddelkov 6.3 in 6.9 ali iz zbirke podatkov IRLex. <u>Priporočena izboljšava zbiranja podatkov:</u> - Države članice bi lahko skupaj z nacionalnimi socialnimi partnerji dopolnile informacije o omogočitvenih ukrepih, kadar menijo, da je to upravičeno.
K) nacionalna stopnja pokritosti s kolektivnimi pogajanja (kvantitativni kazalnik).	(8)	<u>Uporaba obstoječih virov:</u> - Stopnja pokritosti s kolektivnimi pogajanja, gostota sindikatov in gostota organizacij delodajalcev: podatki OECD/ICTWSS (oddelki: organizacije delodajalcev, članstvo v sindikatu in gostota sindikatov, pokritost s kolektivnimi pogajanja). <u>Priporočene izboljšave zbiranja podatkov:</u> - Države članice bi lahko skupaj z nacionalnimi socialnimi partnerji zagotovile primere pokritosti s kolektivnimi pogajanja v primeru samozaposlenih oseb in/ali platformnih delavcev.
L) Obstoje sklopa ukrepov in/ali politik, ki zajemajo sistem izvrševanja kolektivnih pogodb, odvisno od nacionalnega prava ali prakse, po potrebi vključno z inšpekcijskimi pregledi in sankcijami.	(8) (c)	<u>Uporaba obstoječih virov:</u> - Pravni okvir, ki se uporablja za upoštevanje/skladnost kolektivnih pogodb: zbirka podatkov IRLex, oddelka 6.6 in 6.8. <u>Priporočene izboljšave zbiranja podatkov:</u> - Države članice bi lahko skupaj z nacionalnimi socialnimi partnerji zagotovile dopolnilne informacije o ukrepih, s katerimi se ureja izvrševanje kolektivnih pogodb (vključno z obstojem inšpekcijskih pregledov in sankcij).

M) Obstoje ukrepov, vključno z ukrepi v zvezi z objavljanjem in komuniciranjem ter odložišči, katerih cilj sta izmenjava in razširjanje rezultatov ter dodane vrednosti socialnega dialoga in kolektivnih pogajanj.	(9)	<u>Ni sistematičnih/primerljivih obstoječih virov</u> <u>Priporočena izboljšava zbiranja podatkov:</u> - Ukrepi, sprejeti za promocijo koristi in dodane vrednosti socialnega dialoga in kolektivnih pogajanj: države članice zagotovijo koncizne informacije; ter o obstoju odložišč in drugih načinih za objavo/zagotavljanje dostopnosti kolektivnih pogodb.
N) Obstoje ukrepov in dejavnosti, namenjenih optimizaciji vključevanja evropske ravni v učinkovit socialni dialog in kolektivna pogajanja, vključno a) z olajšanjem sodelovanja med socialnimi partnerji na nacionalni in evropski ravni, b) z zagotavljanjem podpore za izvajanje sporazumov socialnih partnerjev, sklenjenih na ravni Unije, ter c) s čim boljšo uporabo finančnih sredstev Unije in spodbujanjem socialnih partnerjev k uporabi obstoječih sredstev Unije.	(10) (g), (h), (i)	<u>Uporaba obstoječih virov:</u> - Izvajanje sporazumov socialnih partnerjev na ravni EU: poročila (sektorskim odborom za socialni dialog o izvajanju avtonomnih sporazumov (na voljo v zbirki besedil Evropske komisije o socialnem dialogu). - Uporaba sredstev Unije: obstoječi podatki, ki jih je Komisija zbrala o ciljno usmerjenem financiranju iz ESS+ in Instrumenta za tehnično podporo ter financiranju socialnih pravic v podporo socialnemu dialogu. <u>Priporočena izboljšava zbiranja podatkov:</u> - Sodelovanje s socialnimi partnerji na ravni EU: Države članice bi lahko skupaj z nacionalnimi socialnimi partnerji na kratko pojasnile morebitne ustrezne ciljno usmerjene ukrepe. - Izvajanje sporazumov socialnih partnerjev na ravni EU: države članice bi lahko skupaj z nacionalnimi socialnimi partnerji po potrebi dodatno na kratko pojasnile podporne ukrepe. - Uporaba sredstev Unije: države članice bi lahko skupaj z nacionalnimi socialnimi partnerji razmislile o zagotavljanju informacij o ukrepih, s katerimi se spodbuja uporaba sredstev Unije.